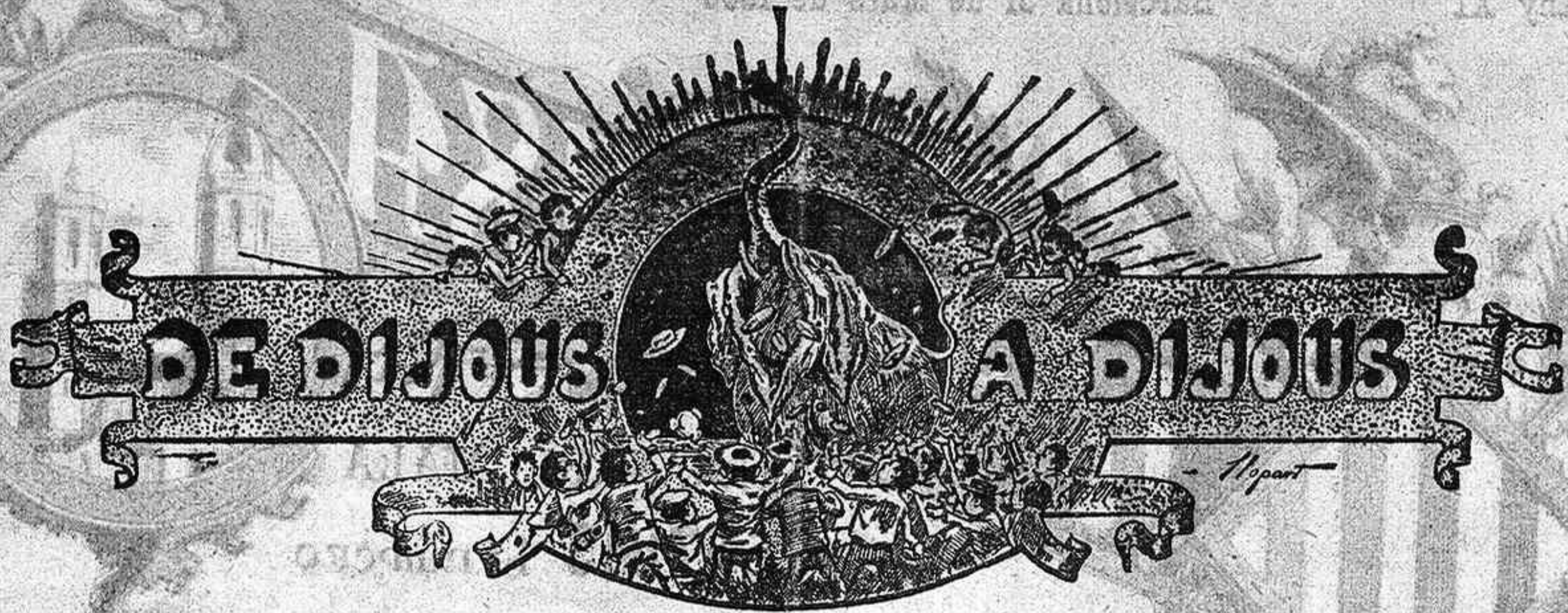

Tant li son negres com blanchs
 igual cristiàns que moros;
 ja Pepeta d' Hostafranchs
 á ningú posa entrebanchs:
 es son cor, plassa de toros.

Còpia fot. de A. Esplugas.

(Diálechs de la setmana)

— ¡V EUS, tu que deyas que no aniria á votar ningú diumenge passat?

— ¿Qué? Encare t' ho torno á dir: ningú hi va anar; es dir, tant com ningú...

— ¡Sabatassas! Donchs, y 'ls mils y mils vots que varen eixir de las urnas varen ploure del cel?

— ¡Que n' ets de llonzi! ¿No sabs que las papeletas que han de fer número ja son dintre antes de ficalshi?

— ¡Qué t' empatollas, animal! ¿Que 't pensas que no sé lo qu' es 'l *sufragi universal*?

— ¿'L *sufragi*?... No diguis bestiesas, home, perque may ha existit tal cosa, ni *Cristo que lo fundó*.

— ¡Alsa, alsa! No 'm creya que fossis tan llús. Donchs, ¿com se fan per tu las eleccions, ara, sino per medi del *sufragi*, que dona dret á tot ciudadá á emetre 'l seu vot ab tota llibertat y elegir l' home que...

— Que vulgui y que valgui ¿oy? Sembla mentida que siguis tan pastanaga, tu que vols ser tan adelantat. Precisament 'l *sufragi* va constituirse pera adelantar mes encare: ja no es precis que 'l poble 'ls fassi 'ls diputats; ja 'ls hi donan fets... ¿que 'n fá de temps!

— ¿Sabs qu' ets molt trapella? Encare 'm voldrás doná á entendre que 'ls que aném á votar de bona fé som víctimas de las malas arts electorals y no 'n treyém res de tenir vot.

— Tant com res. . Alguna fartanera. .

— Y alguna grrrotada aventurera; pero aquesta vegada he anat per las meas; he donat 'l meu vot á un candidat ben independent que, si surt triófant, ja 't prometo que no deixaré recó ni reconet...

— ¿A qui has votat, veyám, embustero?

— ¿A qui? Al escombriayre del barri, tros d' ase.

— Sempre serás poca-solta. ¿Qué vols que 's presenti en lo Congrès ab lo cabás al cap?

— ¡Beneyt! ¿Qué tindria de particular? Estant tan bruta y plena de farda y de *deixas* la situació fan falta homes que la netejin enduheantse'n tota la *basura* á cabassats dels corrals, vull dir, de las *Corts*.

— Potser sí que fet y dit tindrás rahó... Pero, mira que un diputat que arreplegui escombrerías...

— Déixat de cosas. A Espanya ja no convenen mes que *diputats-escombriayres*.

— Y Senadors ben *bugaderas*.

*
*
*

— Ja tenim un altre motiu mes pera dir *pestas* del may prou ponderat y mal anomenat *espectacle nacional*: la *cogida* de diumenge, que produhí una verdadera emoció pública, com sempre que 's tracta de la mort d' un torero.

— A-poch, a-poch! Aquella terrible emoció no té res que veure ab las agradables emocións de tota *corrida*: sigué una desgracia com un' altra qualsevol.

— Lo que sigué una barbaritat mes que afegir á las mils que 's registran en las Plassas de Toros.

— «Son *lances* del oficio » Aixó no implica pera sostenir que 'l *toreig* es la representació genuina de nostre *esperit patri* que, ara mes que may, está en las *astas* del toro.

— Vergonya 'm donaría de sé' espanyol, si fos aixís; ja que donaría una idea bestial del *valor ibèrich*.

— ¿Es dir que l' *arrojo*, la serenitat, 'l temple, la sang freda, l' art de nostres toreros que admiran totas las nacions extrangeras, no significan res per tú? ¿Es dir, que aqueix *duelo* noble y artístich (!) entre l' home y la fera es, per tu, impropí d' un poble civilisat; es dir que...?

— Calla, no desbarris mes, y concreta la qüestió al fet de diumenge: ¿No sigué un espectacle digne d' una tribu... de yar kées la mort d' aquell infelís?

— La culpa es dels empresaris al contractar á qualsevol que passi per ser un *espasa*, pera eixir del pas y ferhi mes negoci, sense ensenyá 'l *pase*; vethoaquí qui 'n té la culpa.

— Y 'l públich, de consentirho.

*
*
*

— ¿No li se'n b'a que 'l sistema que se zueixen 'ls dependents de comers pera no treballá 'ls días festius está renyit ab 'ls seus propósitos?

— ¿En qué 's funda, vosté? ¿En qué se 'ls hi ha girat n e feyna 'ls días de festa que 'ls días feyners, fent lo que fan?

— Ni mes, ni menos: perque fins ara no han descansat pas gens cap diumenge, á fe de Deu. Entre haver de *formar* y recorre la ciutat buscant botigas obertas, trencar vidres, arrencar portas y haver de corre com uns desesperats rebent garrotadas *secretas*, no 'ls queda pas un moment de repós. ¿Y aixó es fer festa?

PEPET DEL CARRIL.

Jo no sé llegir ni escriure... (1)

PER mes que 'm sembli mentida es aquesta la vritat...
Soch un burro declarat...
¡un ignorant sense midal!
Be 'm recordo quan petit,
que 'l meu pare 'm duya al aula,
ahont dels mestres la paraula,
no va ferme mal profit...
Be 'm recordo dels moments
en que als llibres dedicat,
vaig cursá 'l Batxillerat
ab notas sobressalients...
Tinch present de igual manera,
que mirall d' alumns bons
van honrarme ab distincions,
en lo curs de ma carrera...
Donchs.. ¡no senyors! ¡s' ha de dir!
Jo estava en un mal entés...
Avuy, sé que no se rés...
¡Ni tan sols se de llegir!
En mes; encar que per viure
—avuy que soch tot un home—
tinch de ferm hi á cops de p'loma
tampoch... ¡tampoch se d' escriure!
Descubrimnt tant capdalt
l' hem fet ara recentment,
entre jo y un president
d' una *mésa* electoral.
Es lo cas, qu' un servidor
en lo diumenge darrer
vaig volguerme fer valer
ma qualitat d' elector.
Vintinou anyets tinch ara
sent per tant major d' edat,
pago 'ls tributs del Estat
igual que tot fill de mare
May cap procés hi tingut;
soch ben súbdit espanyol
y jutjo, com qualsevol,
las cosas ab rectitut.

May ma veu electoral
l' havia encar... *desflorada*
¡Per la primera vegada
no m' ha surtit del tot mall
Diumenje, donchs, enteneat
qu' era un deber de conciencia,
donar mon vot d' aquiescencia
just ab un aplauso ardent
als de la candidatura
nomenada de «Justicia»,
per fer llúm, sense malicia,
en... alló de la *tortura*,
vaig anarmen xano-xano
cap á la meva secció
per practicar la emissió
del... meu *voto soberano*.
Trech lo paper. Fent *cumplidos*
me 'l accepta 'l president,
y 'm pregunta atentament
lo meu nom y 'ls apellidos.
Un interventó' repassa
la llista, 'l meu nom llegeix,
al president l' exhibeix
y aquet me fa ab certa guassa;
—Senyor meu; li tinch d' dir
que 'l seu vot aqui no hi cab...
—¿Y per qué?
—Perque no sab
d' escriure ni de llegir...
—Que diu ara?... ¿No se escriure?
—Ni *ganxos* tan solzament!
—M fa riure!
—¿Com s' entén?...
¡Vosté á mí es 'l qui 'm fa riure!
—¿Y per qué 'l faig riure jo?...
—Perque es un cas divertit.
¿Vosté... un senyor tan lluhit,
y no sab posar la ó?...
—Senyor meu, vosté 's propassa.
Jo puch probarli á vosté
que d' escriure y llegí 'n sé.

Y en fi, deixemnos de guassa.
¡Tinch estudis!
—¿Que ho sé jo?...
—Y 'm guanyo escribint la vida.
—¿Y qui 'm diu si aixó es mentida?
—Soch periodista.
—Milló.
Pro 'l seu vot no val ni un clau,
y per tant no 's pot inscriure.
Quan sabrá llegir y escriure
torni á passar, si li plau.
—Soch un xicot conegut...
—No hi ha mes, no té remey.
—¿Per qué?
—Perque ho diu la ley.
—¡Será la ley del... embut!
Y per mes que fassi riure
vaig haver de desfilar
xasquejat, sense votar...
¡puig no sé llegí ni escriure!

Avuy, pensant seriament
en lo cas ocorregut,
casi estich mitj convenut
de que 'l famós president,
no 's va portar mal ab mí,
al ferme un semblant papé'...
perque... es cert... ¡veig que no sé
d' escriure, ni de llegí!...
No sé llegí qu' «eleccions»
vol dir farsa soberana;
ni sé llegí del que mana
las bastardas intencions.
Y á escriure, tampoch tinch manya,
quan no escrich, per mandra ó nyo-
qu' eix sufragi sens vergonya ¡aya,
¡no mes 'l soporta Espanya!

M. RIUSECH.

(1) Histórich. A causa de ma ignorancia... *oficial*, no he pogut votar en las eleccions darreras.

REFUGI DE PECADORS

UA vaig veure á *Missió* la nit mateixa
qu' aná á ne 'l ball de máscaras
disfressada d' alegre ballarina
lasciva, deshonestá, impura, incasta.

¡Deu del cell! —vaig pensar.— ¿Y es ella aquesta?
Y era ella... ¡una beata!
¡Oh, desenganys terribles de la vida!
¡Quins quadros pinta la miseria humana!

En l' Iglesia, resant ab ulls plorosos
é inmóvil com estatua,
pareixia una verge pura y púdica
implorant lo perdó de agenas faltas.

En lo ball, ensenyant ab gran descaro
sa carn empecatada,

l' imatge 's veyá de buscona indigna
qu' insulta del amor la passió santa.

—¿No 'm coneixes? —va dirme ab insolencia
tocantme per l' espatlla.
Y á través de la máscara lluhían
sos ul's plens de luxuria mitj salvatje.

—¡Apartat, burdellera! —vaig respondre
ab tó de rúbia y llástima.
Detes o á las hipócritas qu' encenen
velas á Sant Miquel y á ne 'l diable.

Ja fas bé d' aná á missa á resá ¡imbécill!
perque 't fa molta falta.
Y, donchs, la teva carn ja es del dimoni;
cümpleix bé ta *missió* ¡dona á Deu l' ánim!

FRANCISCO SISA.

DIUMENGE DE RAMS

ESTA.

Es festa que, com se sab,
se fá per las criaturas;
pro ab la excusa dels petits
hi ha molts grans que 's fan posturas.

ABSTINENCIA DE CARN

Havent celebrat la missa
y sentat á taula ja,
se disposava á diná
lo virtuos Mossen Verdissa.

Los epigramas sentint
de la noya que 'l serveix,
hi posava un palm de greix
y somreya tot sovint

Y com que 'l pater també
tè cor com tots... y altres cosas...
y las sangs molt ardorosas,
comprimirse no poguè,

Pero trobá en son pecat
al instant la penitencia,
puig tingué de fè abstinencia
de la carn qu' hi havia al plat.

P.S.

UN TIPO

LO CONSERJE DE LA MEVA SOCIETAT

O siga 'l conserje de la Societat que presideixo ó que 'm correspondria presidir, porque si val á dir la vritat, lo verdader president no soch jo, sino 'l conserje.

Es mes, lo conserje per sí sol, compon tota la Junta Directiva, porque tots los individus de la mateixa están subordinats als desitjos del seu *servidor*, hasta 'l punt de que sense 'l beneplácit d' aquet, dintre de la Societat no s' estornuda ni 's belluga una cadira.

En Quico—aquet es lo nom del conserje á qui aludeixo—nos té guanyat l' esperit á tots. Moltes vegadas ja voldriam rebelarnos contra la seva autoritat, fer sentir la nostra veu, pero té un caràcter tan violent lo nostre conserje, y sobre tot uns punys tan reforçats, que cap de nosaltres s' atreueix á molestarlo en lo mes mínim, per por de rebre un mal tanto. A n' al nostre conserje es precis parlarli barret en ma, després d' haverli demanat audiència.

—Quico—li he dit alguna vegada—si no hi trobeu inconvenient, quan tingueu algun rato desocupat 'us hauriau d' arribar, si sou servit, á casa dels socis que están atrassats en lo pago de cuotas, porque ja ho veyeu, 's deu tres mesos de lloguer del local, y dos mesos al pianista, y...

—!Y á mi de vellut!—m' ha contestat, arronsant las espatllas. Qui vulgui criats que se 'ls pagui. Lo fill de la meva mare no va neixe per arar darrera de ningú. Massa faig en estarme aquí, per tractarme ab quatre morts de gana, ab aquesta *petulancia*, qu' accontenta lo ventrell ab cinch centimets de café, prés á casa en companyia de la dona, 'ls sogras y dotze criaturas, y que quan vé á la Societat, fá *paret seca*. Aquí, comensant per vosté, Deu nos en guart que 'l deixessin arribar á una corredora de mongetas cuytas... ¡com que portan tants ápatos atrassats! Si 'ls socis no pagan, los hi pot *mandá una pareca* de civils... y si aquet conserje no li agrada, busquis Societat, que d' aquí jo no m' en moch, sense treure las tripas á qui vulgui despatxarme. Y ha terminat dihentme, á tall de mofa: «Apa, buenas, senyor Mauri.»

—Quico, dispenseume, perdoneume, jo no 'm creya, jo no 'm figurava, no eran los meus propósitos...

—¡Ah, per xó!... Bueno ¿que vol que las hi tregui las tripas?

—¿Y tindriau valor?

—No m' hi pensaría poch ni gayre. Son unas

tripas ab tomátech, qu' acaba de treure del foch la meva dona.

—¡M' haviau asustat!

—¿Que n' hi posém una raccioneta? ¿Y luego un' altra de *llumetas* ab *mongillo*, ab mitja de sang de rahim y ab la seva *dossis* de rom y ab mitj vaset de *consol*?

—¿Consol?

—Si, senyor; vull dir aquell ayguardentet de la dolsa.

—Per no desayrarnos...

—¡Uva!—Y després d' haver tocat las castanyolas ab la llengua, ha dit cridant á la seva dona: Brillo, Mariona, treu las tripas y 'l llumillo al *sanyor Presidente*, que vol tastar los requisits de la teva cuyna.

Y ha sortit la racció de tripas, una racció microscópica y 'l llumillo, un tallet curt de talla y ab *predisposició á la transparencia*, y luego qu' hi pagat ab excés lo gasto, y he allargat una propina y m' he aixecat per anarmen, m' ha dit lo conserje: Sr. Bernat, ja avisará al carboner que m' en porti una arroba del d' alsina y al llauner de la cantonada que vingui á adobarme 'l cul de la cafetera.

Y jo, per no disgustarlo, m' hi convertit en criat del meu conserje, accedint á lo que 'm demanava.

Per en Quico la nostra Societat es una roca y ell lo musclo que viu arrapat á n' ella.

A jutjar per l' encastament que té á la conserjeria, aixís com d' algunas personas se diu que van neixe vestits, d' ell podria declararse que va neixe... ab Societat.

Y no 's creguin, no sempre ha sigut la Societat lo seu *modus vivendi*. Deu anys enrera havia *travallat*—y que se 'm dispensi l' atreviment de la paraula—en eleccions y en taulas de burro.

Encare, quan está de bon humor las refereix aquestas glorias de sa vida passada.

Un cop va anar á un colegi—un colegi electoral, porque 'ls d' ensenyansa 'ls coneix sols de vista—ab la intenció de votar á qui 'l pagava, y usant lo nom d' un advocat de fama. Un pinxo molt conegut que presidia la *Mesa* y que segons se deya havia enviat á innumerables contrincants al cementiri, va mirarsel malament, dihentli: «Mestre ¿no heu sentit comptar may que hi ha advocats qu' han prés lo títul á presiri?»

Y en Quico que té mes esperit qu' una taberna, va contestar, balandrejant lo cos: Me sembla qu' avuy algun president fanfarria no menjará fideus...

—Y donchs ¿de qué *entrará*?

—D' *arengada dolsa*... Y sense donar mes explicacions al pinxo que bravatejava, va treures un ganivet de pelar patatas y va fer al president á trossets casi invisibles, tirantlos luego á l' urna, la que va emportarsen á casa seva.

Los interventors van fugir horroritzats y ab por de rebre.

Lo municipal no va escaparse, porque estava dormint en un recó del colegi, y no va despertar-se á pesar de la bronca.

D' aquest modo va fer un diputat á Corts.

Aixó ho compta en Quico; si algú no ho vol creure, que s' arregli.

Quan feya 'l burro, també havia pegat varias cossas. Lo jugador que no volia tolerar los morts qu' ell aixecava ja podia comptarse entre 'ls difants. ¡Si hasta per mal nom li deyan *La Funeraria!* Quan jugava als prohibits havia fet proesas. Una vegada que sis polissonts van sorprendre una banca, ell va despullarlos y tingueren d' anarsen en camisa al Govern Civil; no mes un va salvarse de la broma; los demés van morir de pulmonia.

Aixís ho diu 'l nostre conserje y jó 'm guardaré de posarho en dupte.

Pero, no obstant, dech manifestar, que 'l diumenge passat, á lo millor del ball que va donarse en la Societat, en Quico va fer parar al pianista, qu' estava tocant una americana d' aquellas que fan venir son, y quan tothom se pensava qu' anava á anunciar que qualsevol ó qualsevulga qu' havés perdut un brassalet ó un mocador de butxaca podia presentarse á la Secretaria, va dir: Senyors; se fa saber qu' encare queda molt llo-millo ab mongetas.

Al sentirlo *Lo Noy Tendre* (com li diuen á Santa Catarina) qu' es carnieer per mes senyas y qu' aquell dia actuava de vocal de torn, va agafar á n' en Quico per las solapas, y va dirli, llevant foch pe 'ls ulls: ¡Valgam la mare meva! Quan jo estich desempenyant un càrrech d' importancia, no hi ha cap beneyt que 'm fassi caure en un feyo! Doneu gracias al *bello sexo* que potsé 's des mayaría, que si no fos per ell, os faria á trossos com un moltó y tota una banda de costellas las donaria per esmorzar al gos de casa.

¿Y saben qué va contestarli en Quico?

—¡Quina llástima que no 't pugui tenir al meu costat! Aviat serías tan valent com jo, y aquesta casa fora una bassa d' oli.

A pesar de lo ocorregut, no 's creguin qu' en sigui de valent *Lo Noy Tendre*. La por anava á mitjas.

Va fer una probatura, com lo calvo que s' unta 'l cap ab oli d' aglans.

Pero va obrirme lo camí pera que 'l conserje 'm respecti.

Avuy mateix li manaré novament que vagi á cobrar del socis morosos, y si replica, li encaro un trabuch... descarregat... no fos cas que 's disparés sense volerho.

A veure si d' aquest modo serán respectadas las facultats que clarament 'm concedeix lo Reglament de la nostra Societat.

A. GUASCH TOMBÀS.

A MOSSÉN GUILLÈM Borrás (1)

vicari que s' en fa cas:
qui pera donar exemple,
del Art Catalá en lo Temple
fa 'l "solemne sacrifici"
de "celebrar" son "ofici"
(qu' es ún "ofici de gloria")
pera la eterna memoria
del "bisbe Feliu"; siguent
per sempre gloriós... Amén.

Reverent amich: d' ensá
que tú, tant de la tabola,
vás ab sotana y estola
perque t' han fet capellá,
á fé 't juro—mal me mori—
que no ho entench... Tú, 'l breviari
llegint, resant! ¡Tú, vicari!
¡Tú qu' ets lo primer *Tenoriol*!
¡Tú, un heretje tant crudel,
en católich convertit!
¡Tú, un *Otello*; tú, 'l *Said*
mes .. moro de *mar y cell*!
¡Tú que ab l' espasa, 'l punyal
y ab armas de tota mena
has sembrat de morts la Escena
y has fet tant y tant de mall!
¡Tú, pecadó impenitent
en tanta obra, en actes tants,
perdoná 'ls pecats mes grans
y pogué absoldre á la gent!
¡Tú, l' amant, 'l seductó,
l' assessí, 'l lladre malvat,
ara ab la teula, ordenat,
convertit en redemptó!...

Y ets un capellá que vals;
modelo de sacerdots,
que fins á molts servir pots
de mirall per serte iguals.

Fé, bondat y gran virtut,
senzillés, bon cor á proba...,
bon físich y bona roba
molta *mónita*... y salut;

re 't falta ¡es particular!
per' ferte digne de Deu
y d' un públich fidel teu
ab aqueix trajo talar.

Tant cert es, que, á lo milló,
se sent ab tó epigramátich:

—¡Quin vicari més simpátich!—

—¡Quin capellá mes bufó!—

Ja se que la omnipotencia
divina en res troba obstacle;
mes, ha fet ab tu un miracle
que s' escapa á tota ciencia,
com lo feu mes gros que aquest
lo mateix Deu, llavors' quan
feyas de representant
de *Jesús de Nazareth*.

Reb aqui la enhorabona
d' un amich lleal y noble.
Y... que os probi bé aqueix poble
á tu y á la majordona.

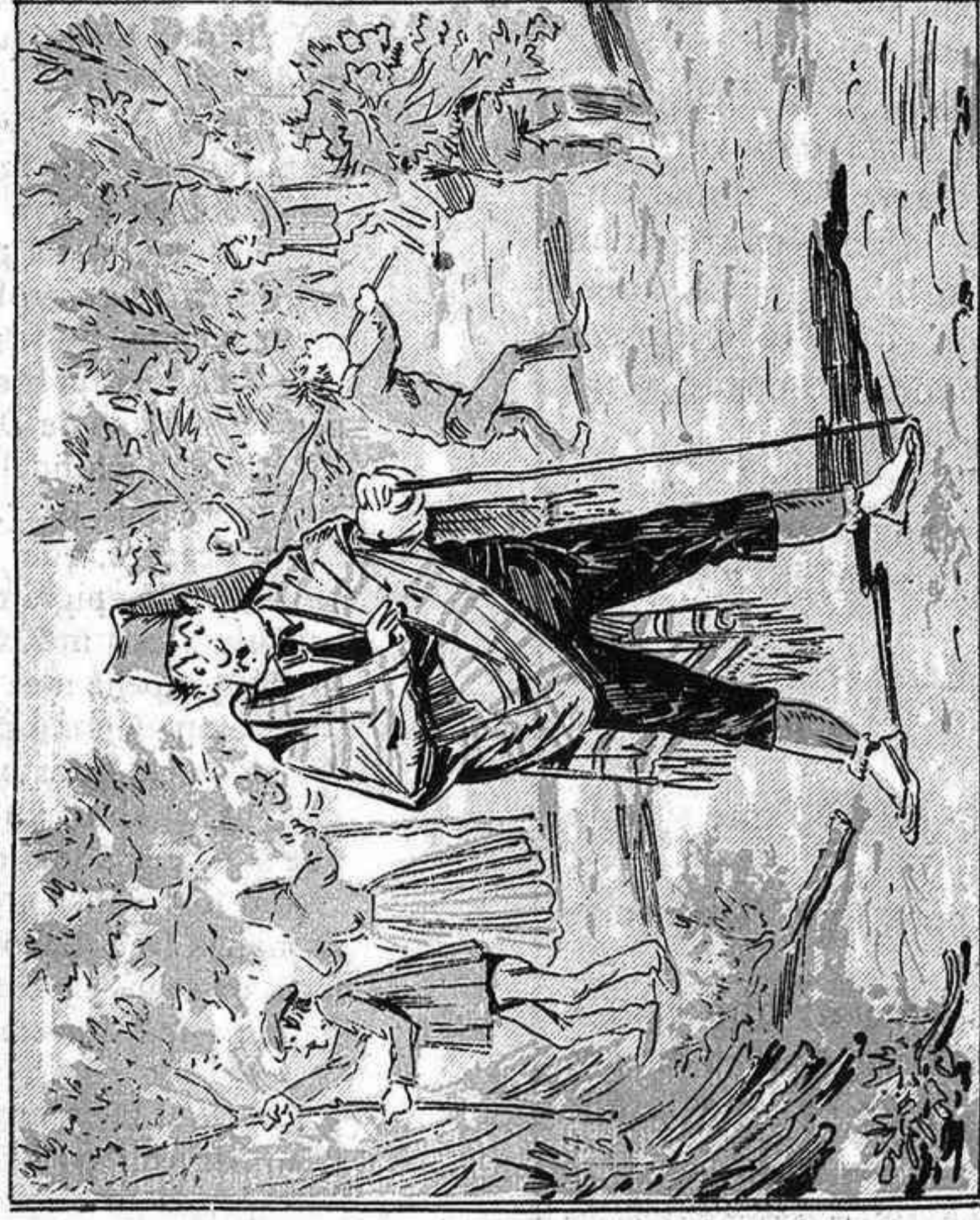
J. BARBANY.
(*Pepet del Carril*)

1 En *Lo Nuvi*.

LA TOMASA

LOS RAMS D' EN NOFRE LLONZA

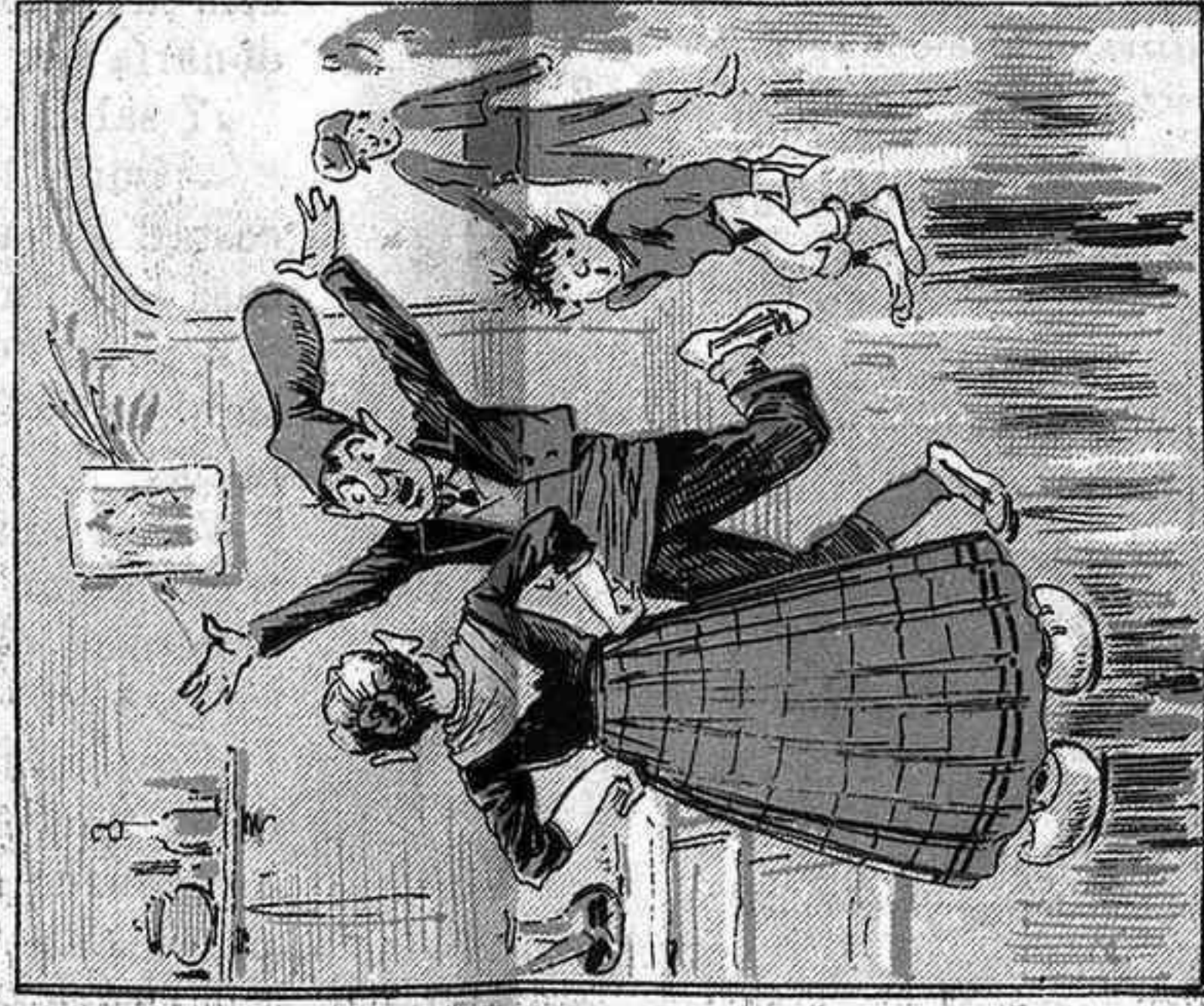
Per J. LLOPART

Demá fa un any. Arrivava per primera vegada á Barcelona y 'm deya, veyent aquells munts de brancas talladas y la febre de la gent per conseguirias: ¡que 'n son de mansos los barcelonins!

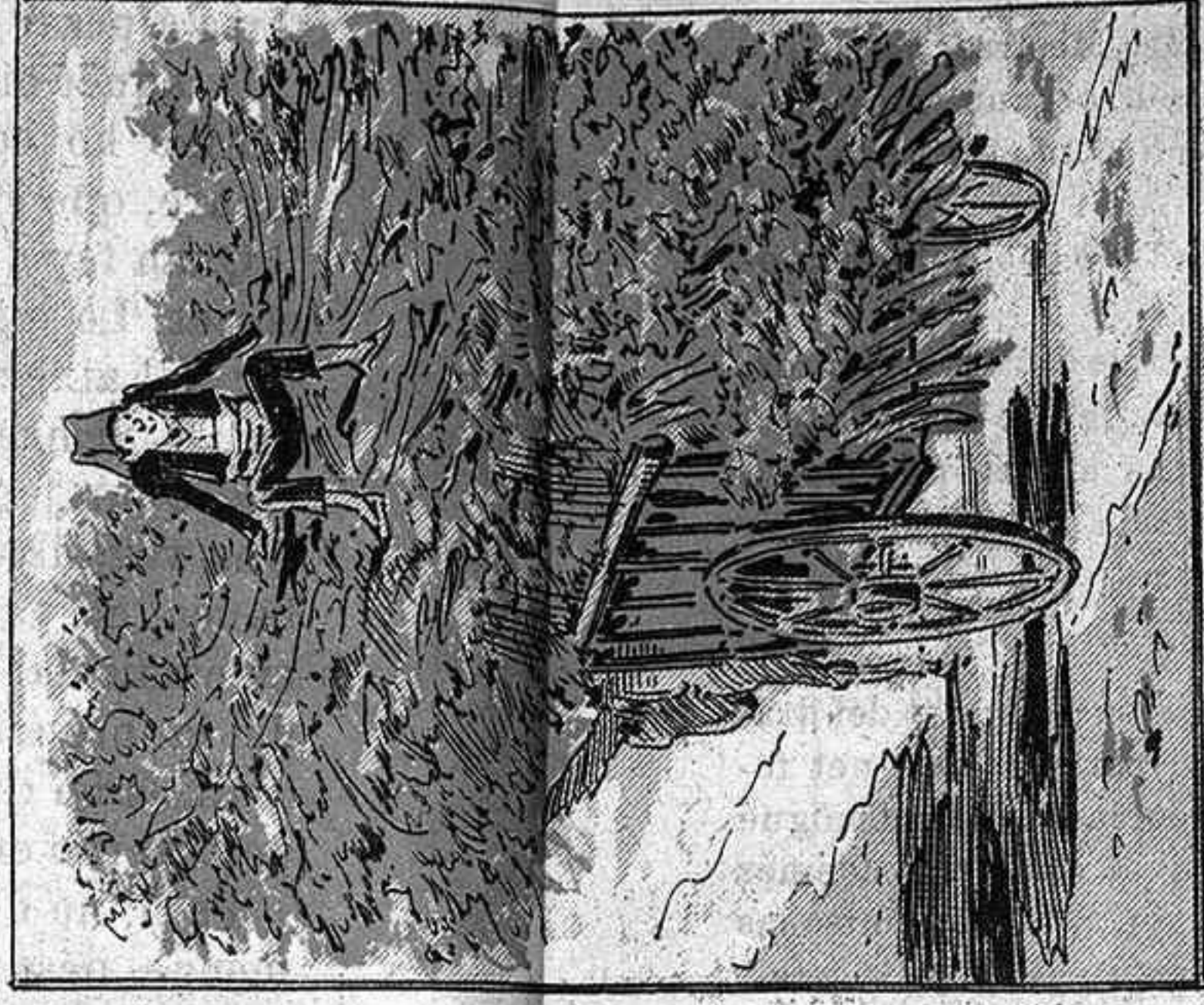
—Y no era sols aixó. D' aquells rams ¡fins en pagavan diners! De un trist esqueix de fullaraca, una flávia me 'n demanava dos rals. ¡Ah, sí! Donchs, ¡au, Nofre, lo cap viu: qu' aixó es l' Amélica!

—L' endemá ja 'm fico al trench y al vespre á casa. ¡Au, Pepa, vingan carros y destrals y cap al bosch á tallar rams! ¡La sort es nostra!

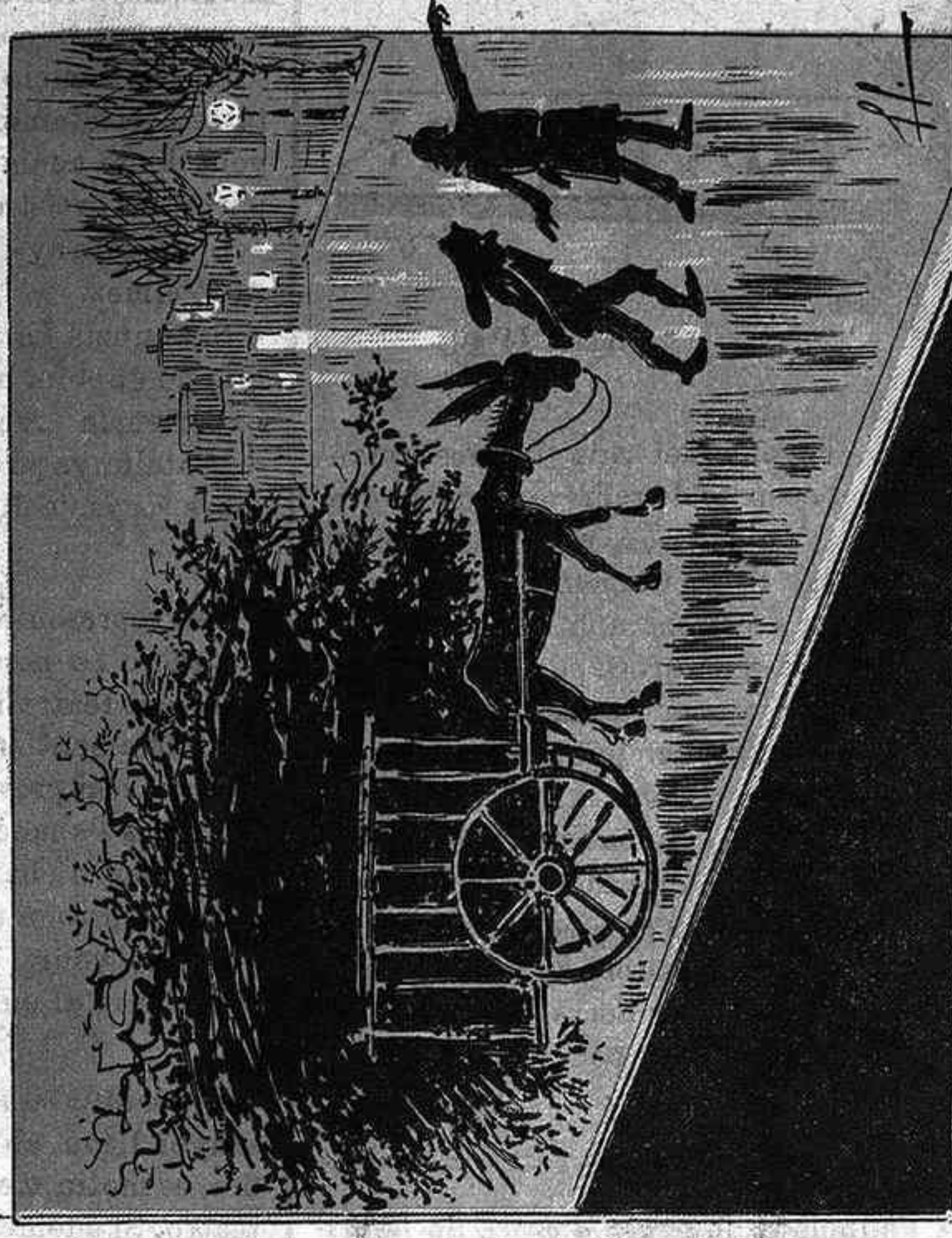
Pollancras senceras, pins, roures, albas y lledoners, talla d' aquí, esqueixa d' allá: en vuyt horas jo y la familia feyam la primera carretada. ¡Y á Barcelona falta gent!

Tres días y tres nits per camins y carreteras, ja casi 'ns tenian capolats. L' ase y jo patíam que feya fredat. ¡Arri, Pelut; que 'ns espeta la fortuna!

Lo tret era segú. Si d' aquells ramots escanyolits en pagavan l' altre día mitja pela, los meus, que son millors, serán capassos de quedar-se 's á pes d' or. ¡Veureu, veureu quina demanadissa! ¡Trieu de la pital! Trieu, trieu!... Y en tant que aixís jo cridava. ¡Tothom passava de llarch!

—¡Vaja, no se 'n riguin! No ho sabia que 'is mansos de Barcelona sols compravan fullaraca per la diada dels rams! ¡Ara ho sé! perque 'm costa una nit al cuartellito. cinc naps de *demunta* y un cop de sabrej! Tot per volguer vendre rams en días de Setmana Santa!

PRINCIPAL

En la funció donada á benefici del cada dia mes aplaudit actor Sr. Santolaria, després de representarse lo drama del Sr. Soler (Pitarra) *L' hereuhet*, en que hi obtingueren justos aplausos las Sras. Clemente y Monner y los Srs. Goula y beneficiat, s' estrená una comedia original del actor cómic de la casa Sr. Capdevila, titulada, *Per massa bó*, que siguié sumament aplaudida, logrant excitar continuament las riallas del públich la série de *quid-pro-quo*s que la originan.

Lo desempenyo acertadissim, havent sigut per lo tant aplaudits sos intérpretes, los que junt ab l' autor, tingueren que presentarse varias vegadas en escena.

Per fi de festa se representá la sempre aplaudida comedia de nostre amic lo Sr. Rovira y Serra, titulada, *Carlos I*, que com de costum satisfé per complert á la concurrencia.

LICEO

Pera ahir estava anunciada la *serata d'onore* de la primera baillarina Srta. Giuri, en que ademés del ball *Javotte*, devía estrenarse lo en dos actes titulat *Halma*.

No duptém que devía veurers sumament festejada y aplaudida, ja que ha sapigut captarse moltes simpatias y un nom envejable per las grans qua'itats artisticas que posseheix.

Ja s' ha fixat lo cartell de la temporada de Pasqua, en que, com es sabut, hi actua una companyia de ópera de *primissimo cartello*, figuranhi en primera línea las célebres tiples Darclée y Carrera y los no menos notables tenors Mariacher y Bonci.

La setmana entrant publicarem lo resto del notable *elenco* contractat.

ROMEA

Dilluns passat y á continuació del cada dia mes aplaudit drama del malograt Feliu y Codina, *Lo nuvi*, s' estrená una comedia en un acte titulada *Com venen las cosas*, que si bé son argument no es del tot original, ja que té alguna similitut á la comedia *La cosina de la Lola*, del reputat escriptor Sr. Godo, y també al juguet *Lo primer dia*, ab tot, halagá per complert á la concurrencia per lo sens fi de xistes que conté, demostrant son autor bonas disposicions pera lo teatro.

Al final fou cridat en escena repetidas vegadas resultant ser lo *pare de la criatura* lo Sr. Argila.

Lo desempenyo bastant cuydat, si bé lo Sr. Fuentes recarregant massa la nota cómica, defecte que li observém posseheix d' un quant temps á aquesta part.

Pera avuy s' anuncia l' estreno de una comedia original del conegut pintor Sr. Urgoll, titulada: *Un terrós de sucre*.

Continua anunciantse *Mossén Félix*, que 's creu probable s' estreni pera 'l dissapte de Gloria.

NOVETATS

I pescatore di perle ha sigut la ópera posada a questa setmana, haventse escoltat ab verdader regositj la inspirada música que hi compongué l' infortunat Bizet.

En la execució s' hi distingí lo Sr. Mestres, per adaptarse perfectament sa *particella* á son órgano vocal, havent donat ademés al personatge á éll confiat tota la importancia artistica deguda.

L' acompanyá ab bastant acert la tiple debutant senyora Welmez.

S' anuncia *La Sonámbula* pera la tiple Srta. Barrientos, que no duptém hi lograré un triunfo, ja que—par ém per experiencia—recordém que fá pochs mesos en lo teatro de Catalunya se veje hasta ovacionada al cantar lo célebre *rondo* de dita ópera.

TIVOLI

Las representacions donadas diumenge passat del drama sacro *La passió y mort de Jesús* portaren á aquet favoreseut teatro nombrosa concurrencia que 's conmogué profundament en varios passatjes de la obra, sent ademés bastant ben presentada y desempenyada, distingintse las senyoras Panadés y Mateu y los Srs. Panadés y Guerra.

A pesar d' haverse anunciat que sols se donarian las dugas representacions esmentadas, creyém que la Empresa se veurá obligada á donarne alguna mes á fi de complaure al públich.

CATALUNYA

L' escullit *menú* que té preparat pera la nit d' avuy lo senyor León, ab motiu de donarse la funció de son benefici, es motiu mes que suficient pera lograr s' ompli lo teatro. Si ademés de lo esmentat s' hi anyadeix las nombrosas simpatias que posseheix, dit está qu' avuy l' afortunat teatro de la Piassa de Catalunya tindrà una verdadera calderada.

EDEN-CONCERT

Tot e'ogi que 's fassi del director Sr. C. Codina resulta petit, ja que las sarsuelas que representa 'l quadro artistic que hi actua, resultan ab una perfecció hasta notable, atesas las condicions ab que s' ha de contar, donat lo reduhit del escenari.

La última sarsuela representada ha sigut *La marcha de Cadiz*, logrant sos intérpretes sentirse sumament aplaudits y hasta agasatjats, y en particular la Sra. Molgosa (María), que está encantadora en lo *duo* dels patos, y los senyors Codina y Toldos que desempenyan notablement los personatjes de «Atilano» y «Teodorico», respectivament.

UN CÓMIC RETIRAT.

BOSSI

—Va dirme que 'm desafiava
ahí 'l promés de la Flora.

—Ho degué dir per la rábia ..

—No, si ho va dir per la boca.

J. CASTELLET PONT.

CAIXALADA

L' argenter de ca 'n Rosich,
¡si deurá serne de rich,
que, segons la Lliberata
fins pe 'ls guisats gasta plata!

MANEL BENET.

LA TOMASA
 LOS MAL HUMORATS

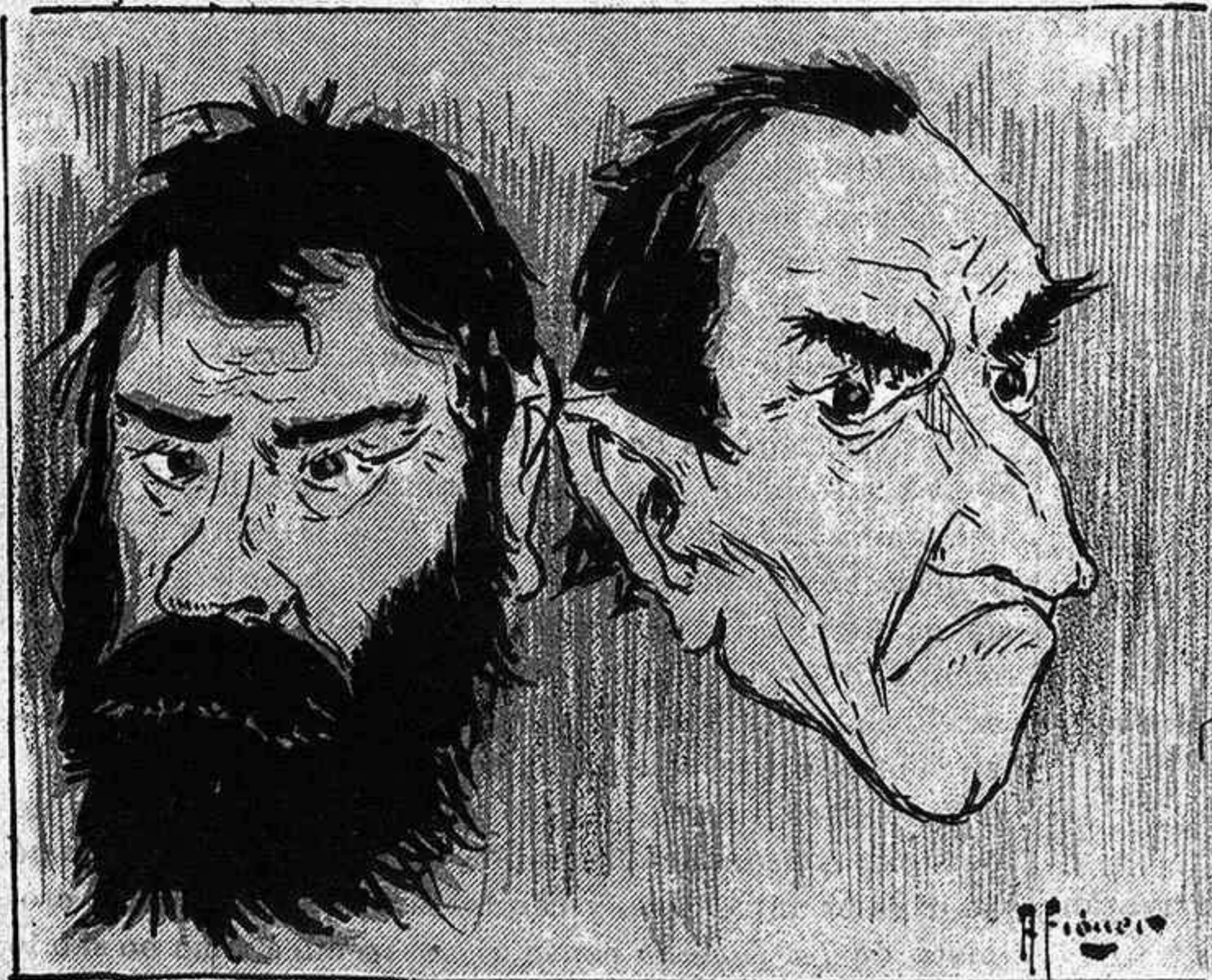
—Aquet temps no pot sofrirse;
 després de las plujas, vent...
 ¡ pinch de ferme a mossegadas
 ab qui 'm miri malament!

—¡Llamp de Deu, aixó subleva;
 entre 'ls yankees y aquet més
 tan variable, jo voldria
 que tot lo mon s' enfonzés!

—¡Jo, que s' esberlès la terra
 y 'ns moríssim vosté y jo!
 —¡Moris vosté, papa-natas!
 —¡Vosté, que per res es bó!

—¡Hi quedat sense treball!
 ¡Oh, més vil y estafalarí!
 ¿No hi haurá un home de génit,
 que 't tregui del calendari!

—¡No hi ha més: me suicidol!
 ¡Aquet Mars me desespera!

—¡Oh rabia, mato á la dona
 y á la sogra al seu darrera

Colecció de sermons pe 'l Pare (de familia)

A. GUASCH TOMBAS
de la parroquia de LA TOMASA

Ha sortit ja lo sermó 1.er
titulat

LOS INQUISIDORS

Preu: UN RAL

32 planas de text.

Dibuixos de S. Junyent.

Als corresponsals y venedors se 'ls farà 'l descompte acostumat.

La distingida societat *Foment Recreatiu del Institut*, anuncia pera 'l próxim mes d' Abril, lo següent programa:

Dias 3 y 17, ball de societat á piano.

Día 10, extraordinari ball ab orquesta.

Día 11, variada funció teatral composta de la comedia del Sr. Reig y Fiol, *Entrar per la finestra*; la pessa arreglada per lo Sr. Millá, *La capseta dels petóns*, y l'aplaudit saynete del Sr. Piqué, *Lo pronunciament*; y pera lo

Día 24, també escullida funció teatral composta del sempre aplaudit drama de Pitarra *Lo pubill* y lo saynete del Sr. Vilanova *Las bodas d' en Cirilo*.

Pera 'l mateix mes d' Abril anuncian las funcions de son benefici los senyors Pladevall, Roca (Andreu) y Roca (Joan), actor genérich, director de la companyia y actor de caracter, respectivament, en las nits dels dias 2, 23 y 30.

Acabadas totas las funcions teatrals hi haurá també l' imprescindible ball de societat.

Ha comensat á publicarse en Sant Feliu de Guixols *Lo Trapasser*, periódich satírich.

Li desitjém llarga vida.

Diguin lo que vulguin los yankées, no 'ns arrivarán may á la sola de la sabata.

Y si 'n duptan, aprenguin de la nostra aristocracia, ab motiu de la funció qu' ha de celebrarse en lo teatro Real de Madrid á benefici de la marina de guerra espanyola.

La duquesa de Fernán Núñez ha ofert 50.000 duros per un palco, y 200.000 lo marqués de Villamejor.

D' altres palcos se 'n ha ofert 8 y 10 mil duros.

Las butacas se cotisan á 500 y 1.000 y ún conegut banquer ha pagat per cinch d' ellas 20.000 duros.

Ab aquets antecedents y sabent además que aquí tot

G R O P

A un jove qu' es molt truán
y fumador de primera,
va dirli 'l seu amich Pere:
—Tu tens molta *sal-fumant*.

CARLOS D' ALFONSO.

EPIGRAMAS

L' endemá d' havers casat
la María y en Ramón,
ell deya tot cap-ficat:
—No mes hi *trencat*,... 'l son.

Li ha vensut una hipoteca
á donya Mercés Malpant,
y ara 'l seu acreedor
se li vol *tirá al demunt*.

MIQUELÓ MASQUET RASCLÉ.

aquell que pot, mata tocino, creyém que als nort-americans ha d' arronsárselshi lo llombrigo.

¡Ey, si no desitjan que la seva carn serveixi per fer butifarras!

Sembla que 'l bisbe de Málaga ha interesat la prohibició del drama *Juan José* en aquella ciutat.

Ja sabém com acabarà la cosa.

Ab uns quants plens á vessar... y unas quantas centas pessetas mes pera l' autor del drama.

Sr. Dicenta, se 'l felicita.

Tenorio fi de sigle!

Fa pochos dias un jove va emportarsen de la casa paterna (que la tenia á Bada'ona) una bonica Inés, qu' anava acompanyada de 100 duros y un pico en bitllets de Banch, y juntets s' en anaren á passar la lluna de mel á la immortal Girona, lo qual no deixa de revelar cert patriotisme; pero á lo millor, lo Tenorio va escabullirse, deixant á sa enamorada... pero, enduyentsen los rals.

¡Desagrehit! Hi ha homes que may están contents.

Se 't menjan lo pa y se 't *dallonsas* al morral.

En lo número de *La Esquella de la Torratxa*, corresponent á la setmana passada, ocupantse 'l cronista P. del O. del drama *El Padre Juanico* de D. Angel Guimerá, diu qu' aquest autor ja havia escrit en castellá quan era un jove de primera volada, y cita una poesia del mateix que comensa ab los següents versos: «En la orilla del Betis se or'e—sangre noble del pueblo español» y en la qual—anyadeix—*orea* consona ab *Alcolea*.

Y nosaltres preguntém ¿vol dir lo Sr. P. del O, que no existeix consonancia entre *Alcolea* y *orea*? La contestació ha d' esser afirmativa, y per lo tant, resulta que 'l cronista de *La Esquella* per lo que respecta á rima no sab lo que porta entre mans. Hi ha consonancia ó rima perfecta entre dos paraulas, quan tenen las mateixas lletras desde la vocal en que carrega l'accent hasta 'l fi. Vegis, donchs, si *orea* y *Alcolea* no reuneixen aquestas condicions y diguis si 'l Sr. P. del O. no s' ha tirat una planxa, imperdonable en qui com ell vol exercir de dómine y passar per un Set Ciencies, concedint alternatives.

Sort que ja som molts los que li hem vist lo llautó.

Diurne va representarse en aquesta ciutat lo saynete electoral ab menos concurrència que may.

Las comparsas de difunts, burots y municipals disfresats, foren las de sempre.

No obstant la falta de concurrents, 'l número d'entradas obtingut, fou mes crescut que 'l de anteriors representacions.

Los que recullian las *entradas*, avants de comensar la funció ja havian ompert las urnas.

Com a resultat del saynete, los actors mes barruts anirán a la Cort a representar «Lo Districte.»

Un cop a la Cort es lo mes probable que s'hi quedin, porque es fama qu' es allá ahont se troban millor.

¡A la Cort depressa! ¡Y a veure si engreixan aviat!

✱

Avuy es lo dia senyalat pera l' apertura de la Exposició de projectes presentats al primer concurs obert per la casa Vicents Bosch, de Badalona, entre artistas espanyols, pera composició d' un cartell-anunciador del acreditat *Anís del Mono*.

Fins al dia 2 d' Abril, de las 10 del matí a las 5 de la tarde, podran visitar la esmentada Exposició las personas exclusivament invitadas, quedant la mateixa oberta pera 'l públich desde 'l dia 3 al 10 del citat mes y horas indicadas.

A pesar de la opinió desfavorable que l' aludit concurs 'ns meresqué, ha resultat aquet verdaderament notable, ja que s' elevan al núm. de 162 los projectes presentats.

Creym inútil manifestar que l' éxit obtingut nos ha omplert de satisfacció, y que, pera bé del Art, nos alegrém d' havernos equivocat al emetre 'l citat judici.

✱

Un *Mariscal* ab banyas, un novillo, devant d' un públich avit d' emocions lo diurne passat los seus pitons en lo ventre c'avà d' en *Juanerillo*.

L' *espasa* va quedá fet un *ovillo*, avansant la hemorragia per segons, puig eran, sens duptar, mortals llessions las que la fiera va causá *ab molt brillo*.

Lo torero morí a la *enfermeria*

y mes d' un *amateur* lo fet mentava recalcant que no 's veyá cada dia

un *Mariscal* qu' ab tan acert punxava, y quan a fora 'l fet va ser comptat

¡quants sentiren no haverlo presenciat!...

!!! SALVATJES!!!

✱

Alguns dependents de comers, caygueren diurne passat com pluja de ilagosta sobre diversos establiments que a pesar de lo acordat pe 'ls més, no tancavan las sevas portas.

Los *manifestants* (hi ha tantas menas de manifestacions) agrediren als amos d' establiment y dependents que 's resistiren, y tingueren lo poch fré d' arrancar portas y trencar vidres, sense pensar que diu lo ditxo, que, «*qui trenca, paga*.»

Després de deplorar que respecte a un punt tan important, com es lo de la celebració de la festa dominical, no s' hagin posat completament d' acort lo Comers de Barcelona, debém manifestar als agresors que l' acte realisat per ells desdeu de la fulla-manifest que fá poch dias repartiren y en la que pera lograr lo descans en dias festius invocavan la justícia, puig si en dit manifest se declaravan víctimas d' una tiranía, tiranía també es la d' invadir

lo domicili d' un ciutadá, quebrantant la seva voluntat y 'ls drets que las lleys li concedeixen.

Desengányinse: A só d' atabals, no s' agafan llebras; no 's fá mes qu' enconar los ánimos.

✱

Jo 'm creya porque 'l ditxo ho diu així: que qui trenca, a pagar s' ha d' avení, y vegin si estaria jo obcecat que sempre qu' hi romput, tot ho he pagat. Pero dilluns en un diari vareig veure que molts lo que han trencat *quedan a deure* pagant altres ab tota exactitut lo que 'ls primers, furiosos, han romput. Los vidres que van rompre 'ls dependents de Comers, duts de bons ó mals intents ara una Companyia de Seguros diu que 'ls ha de pagá ab ligitims duros. Pagará, pero prou de bona gana trencaría a forts cops de mitja cana las costellas d' aquesta *dependencia* que li acaba 'ls diners... y la paciència. Dirá la Companyia: ¡Destrosseu!.. pero 'ls vidres ¡ay fills! no me 'ls trenqueu.

✱

Los carcundas de Ripoll ab motiu de celebrarse la festivitiat de Sant Joseph se reuniren en compacte remat, acudint a la reunió, per pura curiositat, alguns lliberals de la vila.

Tot just s' abrí la sessió, se sentiren varios brams de ¡Visca D. Carlos! ¡Visca 'l nostre Rey! y acte continuo se pronunciaren discursos tan violents, que 'ls lliberals citats se cregueren en lo deber de sortir del local ahont la festa se celebrava, pera organizar una contramanifestació, y aixis ho efectuaren.

Sols un lliberal permanesqué en lo local.

Los gossos de presa del Rey de las húngaras, disgustats per l' actitut dels lliberals, descarregaren totas las sevas iras sobre 'l que no havia tingut la precaució d' abandonar aquell siti, y a mes de las iras li descarregaren uns quants bastons sobre las costellas.

A n' als agressors no 'ls escau mes titul que 'l de *cafres* y al agredit lo de beneyt, porque ja se sab, qui no vulgui pois que no vagi a l' era.

De certa gent un ha d' apartarsen, com de la pesta.

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL-LUSTRAT Y LITERARI
PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Espanya y Portugal, trimestre.. . . .	1'50 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, id.	2 " "
Extranger, id.	2'50 " "
Número corrent.	0'10 " "

NOTA.—Tota reclamació podrá dirigirse a l' Administració y Redacció del periódich

6, SANT RAMON, 6.—BARCELONA

Representants exclusius en Buenos-Aires:

FRANCISCO GRACIA y C.^a

Kiosko Plassa Monserrat, cantonada Buen Orden y Moreno

LITOGRAFIA BARCELONESA

— de Ramón Estany —

6, Sant Ramon, 6. — BARCELONA

IQVIN ESTORNELL!

COSTA.

Lo noy de la Munda
 es un bordegás,
 que dihen qu' es tonto,
 mes jo no ho crech pas.
 Perque encar que á estudi
 al Narro es tot just,
 molts cops t'è pensadas
 que jo veig ab gust.
 Quan lo Carnestoltas,
 se va disfressá
 ab trajo de súbdit
 nort-america.
 Duya mans postissas,
 rematant los dits
 ab unglas molt llargas...
 ¡Vaya uns acudits!
 També á la cintura,
 duya un punyal gros,
 ab lletras que deyan:
 «Serveixo als traidòs.»
 Y recargolada
 per entre 'ls faldóns

lluhia una qua
 com la dels bacóns.
 Lo noy de la Munda,
 segons me va dir,
 ara un palmò pensa
 aná á benehir.
 En lloch de rosquillas
 ell hi portará
 penjat á la punta,
 un porch jun marral
 Picant fort á terra
 al palmò vol fer
 una qua llarga,
 tant com pugui ser.
 Y diu que no porta
 cap mes intenció,
 que la de que diguin:
 «Tè qua 'l palmò.»
 Si 'l noy de la Munda
 es un bordegás
 que passa per tonto,
 jo no li tinch pas.

SECCIO DE TRENCA-CLOSCAS

XARADA

'l'emp ha enamorat estava
 de una *quart-hu*, quan un jorn,
 temps en que la primavera
prima-tres per tot l' entorn,
 fresch *hu-dos* aprofitantne
 per trobarla, vaig sorti,
 puig costum ella tenia
 de regar sempre 'l jardi.
 --Patiré tant--jo exclamava--
 que 'm *prima-dos* la passió?
Tres-quart, del tot vull saberne
 si qu' ella á mí 'm vol ó nó.
 M' hi acosto, parlo, y contesta:
 mes ay, ab tan mala sort,
 que guardo encar la carbassa
 d' aquella *tot* per recort.

JOSEPH DE VILOASTRE

GEROGLÍFICH

ONOR

CC H

!TÁ PENEDÍS

!¡SOCORRO!!

JOAN SOLER DE FERRER.

BALDUFA NUMÉRICA

- 1 7 —Such alimentici.
- 6 4 —Vejetal.
- 1 2 3 4 5 6 7—Nom d' home.
- 1 2 5 7 6 2 6—Presumpció.
- 1 2 3 4 5 6 —Un que no es cobart.
- 3 3 2 6 7 —Llengua
- 6 7 3 2 —Planta medicinal.
- 3 3 7 —Per teixir.
- 3 2 —Nota musical.
- 5 —Consonart.

AGUSTÍN MONTANER.

SOLUCIONS

Á LO INSERTAT EN LO NÚMERO 498

- Xarada.—*Emili.*
- Ters de sílabas.—*LA RO CA*
RO MA NA
CA NA RI
- Sinonimia.—*Costa.*
- Logogrifo numérech.—*Marcelino.*
- Geroglífich.—*Com mes escritors mes*
escrits.

Lit. Barcelonesa de RAMÓN ESTANY.
 —6, Sant Ramón, 6—BARCELONA—